

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne petil vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Svetopolk.

Ime Svetopolk vzbuja v vseh zavednih Slovanih sladke spomine na slavno slovansko preteklost. Spominja nas slavne moravske zgodovine, ki je bila v preteklosti tesno spojena se slovensko. Že v petem stoletju po Kr. so zasedli Slovani rodovitno moravsko pokrajino, ki je segala južno do Donave, kjer je mejila na naselbine starih Slovencev, naših prednikov. Kmalu pa so Obrji ali Avari podjarmili si vse te Slovane. Iz te sužnosti jih je osvobodil kralj Samo, ki je združil vse zahodne Slovence: Čeh in Slovence v mogočno državo, ki je imela pa le kratek obstanek (623—658). Pozneje je ustanovil velikomoravsko državo knez Mojmir (830—846). Za njim je vladal njegov sin Rastislav (846—870), ki je povabil na Velikomoravsko slovanska apostola sv. Cirila in Metoda, da bi se otresel nemškega vpliva. Za njim je prevzel vladu Svetopolk, ki je imel hude boje z Nemci, Franki in Mažari. Svetopolk je umrl l. 894. K smrtni postelji je poklical svoje tri sinove in jim tako le govoril: Vse sovražnike boste lahko premagali, ako bo med vami bratska sloga. Pokazal jim je na to tri šibke palice in rekel: Glejte te palice! Vsako izmed teh lahko prelomi vaša roka, a ne more jih prelomiti, ako vse skupaj zvežem. Čujte me torej, sinovi. Ko bom jaz umrl, podedovali boste za menoj veliko slovansko kraljestvo. Dajte mi zdaj besedo, da se boste ljubili vedno kot bratje in da boste složni.

Sinovi so mu morali to slovesno priseči. Svetopolk je na to nagnil glavo in umrl.

Žal, da niso sinovi po njegovi smrti izpolnili te zadnje volje. Začeli so se med seboj vojskovati, dokler jih niso Mažari podjarmili, ki so uničili velikomoravsko kraljestvo. Posledice tega bratskega razkola občutijo Čehi in Jugoslovani do današnjega dne. Do današnjega dne nas tlači jarem nemškega in mažarskega gospodstva.

Nesloga je huda rana na slovanskem telesu. En sam pogled na avstrijski državni zbor! V njem imajo Slovani večino, toda nesloga je kriva, da so v njem gospodarji Nemci.

Kdo se ni veselil slavnih zmag slovanskih držav na Balkanu? Kmalu pa je nastopila nesloga, ki bi vtegnila privedi do vojske mej slovanskima bratoma Srbom in Bolgarom.

Poglejmo po drugih slovanskih deželah! Povsod razkoli in bratomorni prepiri. Tudi v naši slovenski domovini nismo še pametni postali, čeprav so nas Nemci, Mažari in Italijani že skoraj snedli. Ker nočemo razumeti Svetopolkovih palic, dobivamo jih od vseh strani po hrbtu s palicami.

Pridi Svetopolkov duh, duh sloge in edinosti med nemirne slovanske rodove! Naj izgine grda častihlepnost, ošabnost in nevoščljivost, ki draži drugega proti drugemu in naj zavlada med nami krščanska nesebičnost, ljubezen, in vzajemnost!

Napačni računi.

Da je bila zadnja politična kriza na Balkanu za nas prav draga šola, to je jasno skoro že vsakemu, ki je količkaj zasledoval dogodke zadnjih let. Naša

diplomacija je bila prav očitno na napačni poti in malo je manjkalo, da ni prišlo še do večjega poloma. Upali smo za trdno, da bode to merodajne politične kroge temeljito iztrežnilo, da bodo ti zadnji dogodki res zadnji, ki so šli takorekoč na naš račun, ki je mimogrede rečeno v resnici zelo visok. Toda pribiti je treba, da vsega tega ni, da je politična sodba o dogodkih na Balkanu in ob Adriji še vedno taka kot je bila, namreč napačna.

Zadnja štev. revije »Oesterr. Rundschau« prinaša zopet dva članka, ki sta pisana v tem čudnem smislu. Ni nam sicer dosti do tega, kaj taki gospodje pišejo, a ravno ta revija je pri nas zelo razširjena in kolikor toliko tudi merodajna, tako da se taki napačni pojmi prav radi razširijo med ljudstvo, ki je danes potrebno jasno začrtane poti, ne pa tiste večne meglenosti. Zato, ker se marsikdo, ki sam rad ne misli, rad sklicuje na take članke, se nam zdi potrebno spregovoriti o tem vprašanju še par besed.

Nam se zdi edino prav, da ljudstvo stvari pozna kot so, ne pa da se širijo še dalje napačni pojmi med občinstvom. To je krivo stališče, ako kdo misli, da je ravno njegova ideja prava; dogodki morajo pokazati, kaj je na tem, potem se še le vidi.

Za nas avstrijske državljane je skrajno važno, da imamo že enkrat jasne račune pred seboj, posebno še, ker se zna kriza na Balkanu v nekaj letih ponoviti, za kar smo poskrbeli najbolj ravno mi sami, ker smo zahtevali samostojno Albanijo.

O tej Albaniji trosi n. pr. znani baron Chlumecky svoje čudne nazore v zgoraj omenjeni reviji. Njemu je Albanija še vedno nekov poseben paradiz, ki je prinesel med nas in Italijo haje prave idealne, mirne odnošaje. To so trditve, ki se rade razširijo, ki rade dobijo poslušalce med našimi politično precej komodnimi ljudstvi, resnične pa niso. Sicer je mogoče, da je ta gospod Chlumecky o tem prepričan, a zato taki politični nazori za nas vendar še niso koristni. Med nami in Italijo je napetost radi Albanije prej večja kot manjša, to je resnica, ne pa kar trdi baron Chlumecky. In s tega stališča moramo presojeti vse politično postopanje v Italiji, posebno v zadnjem času.

Ako naši listi radi zatajujejo nam sovražne dogodke v Italiji, jih zaradi tega ne bodo izbrisali iz življenja. Nasprotno bi bilo pravilno: povedati vse, kako se v resnici godi, da smo lahko pripravljani o pravem času.

Eden največjih dokazov laške prijaznosti proti nam je po mnenju barona Chlumeckega dejstvo, da so Lahi bili takoj pripravljani z energično akcijo v Albaniji. Ta trditev je sicer skrajno šepava, a bi znala v gotovih krogih še vedno doseči trdna, rodovitna tla. In vendar je ravno ta laški korak največji dokaz, da nas hočejo Lahi pritisniti čisto ob steno.

Desetletja že hrepenijo oni po Valoni, ki pomeni ključ v Jadransko morje in sedaj je bila ugodna prilika, da bi bili oni dosegli lahko vse, kar so želeli, nam bi bili zadali s tem največjo rano in vse lepo po prijateljsko in prijazno. To je vendar tako očitno, da bi bili mi potem zaprti v tržaškem zalivu kakor slanik v Škatlji in naše ladje bi imele pot v Sredozemsko morje le takrat, če bi to

pustili Lahi. In vendar se dobe še ljudje, ki širijo med ljudstvo take krive pojme, ki nam bodo znali še večkrat škodovati. Take politične glave žalibog večkrat lahko vplivajo na ljudstvo in tako se taki zmedeni pojmi radi raznesejo tudi v širše mase, ki potem prisegajo na podobne in enake trditve.

Enako neresnične trditve kot Chlumecky prinaša v »Oesterr. Rundschau« tudi Artur Chiari. Str. 328 in 329 trdi, da je vladalo v Italiji nekako zavezniško razpoloženje, ko smo bili mi pred časom na tem, da prestopimo črnogorske meje. Ta trditev je pač bolj šibka kot rosna kaplja.

Ravno nasprotno se je godilo v Italiji, demonstracije so se takrat vršile proti nam in celo vojaštvo je moralo razganjati in preganjati demonstrante. Na vsak način je bilo tisto razpoloženje drugačno kot so ga slikali ravno uradni listi. Taki tepci pač Lahi niso, da bi uradno objavljali take stvari, a drugo časopisje, katerega menda naši gospodje ne poznajo, bi jih lahko poučilo objektivno o teh dogodkih.

Za nas najvažnejše pa je sledeče. Ta gospod Chiari ponavlja že večkrat ogledano frazo, da Jugoslovani stremijo za tem, da se strnejo s srbskim kraljestvom. Tako nejasnih pojmov je pač treba iskati! Povsod iščejo ti »visoki« politiki drage zaveznike in prijatelje, v Italiji med iredentisti in karbonarji, v Albaniji med razbojniki in tatovi, doma med najzvestejšim slovenskim in hrvaškim ljudstvom pa vohajo povsod protidržavne tendence. Ti računji so popolnoma napačni, ne Italija ne Albanija nas ne bodeti rešili, ampak lastna pest. Hude udarce smo preživeli v zadnjem času, bridke ure so imeli naši narodi, a če se bodo še nadalje širili taki politični pojmi v deželi, potem res ne vemo, kaj vse nas še čaka.

Tisza na krmilu.

Od nas na Ogrsko sicer ni daleč, a vendar se gode tam čudne reči, ki so nam naravnost nerazumljive. Pred kratkim smo poročali o raznih umazanih aferah, ki jih je povzročil bivši ministerski predsednik Lukacs, danes imamo od tam zopet neprijetno novico: Tisza je novi ministerski predsednik, katerega je priporočil pri svojem odstopu prosluli Lukacs.

Ime Tisza je znano celi Evropi, ne le pri nas. Mož je eden najhujših mažarskih politikov, ki ne poznajo nič drugega na tem svetu kot mater Ungario. Železen in dosleden v svojih načrtih, vodi Tisza pravzaprav že več let ogrsko politiko, četudi so na javnem krmilu drugi možaki. Tisza pomeni na Ogrskem ves tisti korumpirani in gnjili sistem, ki ne skrbi kot za par oseb, vse drugo pa je ničla. Tisza je voditelj vseh teh divjih šikan proti Hrvatom, proti Slovakom in proti drugim. Ta mož ne pozna pravičnosti ne zakona, zakon je njegova oseba in osebno gospodstvo. Pravi staroveški tiran, ki je znal streti in uničiti vse, kar mu je prišlo pod noge.

Lukacs je hodil v to ravno označeno politično šolo in ni čuda, da je rodila njegova vlada take sadove. Tako vmazanih in korumpiranih razmer ni gotovo v celi Evropi kot so med vitežkimi Mažari, ki mesarijo z ljudstvom kakor volkovi med čredo.

Škandal, ki ga je započel Lukacs, je zasmrdel do neba in pričakovati je bilo, da ne bo izgnila samo oseba, ampak da izgine tudi ves ta umazani, podkupljivi sistem. Toda to se ni zgodilo; Lukacs je sicer odstopil, a izkoristil je tudi svojo pravico, da predlaga naslednika. In imenoval je Tiszo.

Kdo ne pozna tega imena iz lanskih parlamentarnih zasedanj v Budapešti, ko so se vršile v zbornici cele vojske in so prihajali v poštev le vojaki in žandarji, ki so stražili okoli parlamenta. Poslanci opozicije so bili ničle, še zraven niso smeli in Tisza in Lukacs sta zborovala lepo v senci bajonetov. Ta mož, ki je še tolikokrat tako kruto kršil zakon in žalil postavo, ta mož je sedaj najvišji uradnik v deželi in vse bo moralo plesati na njegove gosli.

To ne pomeni nič dobrega za deželo in tudi ne za nas v tostranski polovici, kajti kolikor toliko smo pri tem prizadeti tudi mi cislajtanci. Navadno je že tako, da če je kaj dobrega, to spravijo Mažari sami, ako pa je kaka neprijetnost, jo gospodje prav radi tudi nam oddelijo dobršno porcijo.

Kaj je imela dežela od Khuena, to vemo: kam je zavozil Lukacs, tudi vemo in sedaj pride še tretji, ki je že znan po svojih tiranskih zmožnostih. Tako mora vse popokati in se polomiti! Mažarska prazna oholost in ošabnost, politična ogrska korupcija in samogoltnost pač niso mogle dobiti boljšega moža kot je Tisza. On bo dosledno skrbel za se in svojo moč, on bo dosledno in neumorno delal za svoje in svojo podkupljeno stranko, pod njegovo vladu se bodo razvijali pravi mongolski pašaliki. Kaj nam pomaga, ako bo tudi Cuvaj na Hrvaškem morda odstavljen, ko bo prišel tja vendar le mož, ki ga bo Tisza čahteval. Narod hrvaški pri tem ne bo imel niti za trohico dobička, kajti kakor na Ogrskem tako bo tudi na Hrvaškem le Tisza sedel na krmilu.

Politični pregled.

Izid volitev za občinski svet tržaški.

Pri nedeljskih volitvah se je dosegel sledeči vspeh: I. volilni okraj v mestu. Slovenski narodnjak Ivan Škerjanc 302, italijanski nacionalist Ludovik Braidotti 578, socialist Jakob Nicolao 443. Ožja volitev med socialistom in italijanskim nacionalistom.

II. volilni okraj v mestu. Slovenska narodnjaka Miha Hrovatin in Josip Marinković 76, italijanska nacionalca Vincenc Parezan in dr. Alfonz Valerio 888, socialista Rudolf Cerniutz in Viljem Pitz 523. Izvoljena italijanska nacionalca.

III. volilni okraj v mestu. Slovenska narodnjaka dr. Rybař in dr. Slavik 483, italijanska nacionalca Arch in Bonetti 660, socialista Gaspari in Perez 370. Ožja volitev med slovenskima in italijanskima nacionalnima kandidatom.

IV. volilni okraj v mestu. Slovenski narodnjaki Kravos, Muha in dr. Černe 687, italijanski nacionalci dr. Ara, Gherbetz in Troier 1248, socialisti Barba, Ghergich in Petejan 603. Ožja volitev med slovenskimi in italijanskimi nacionalci.

V. volilni okraj v mestu. Slovenski narodnjaki Cotič, Kolb, Kotnik in dr. Wilfan 441, italijanski nacionalci Ba-

reje, oskrbovanje plemenskih postaj in prešičjih hlevov in za brezplačno oddajo plemenskih mrjascev: Za ta razpis so določena za srednje ozemlje darila v skupnem znesku K 1500, za planinsko K 1000. VI. Za pravilno čebelarjenje: Za ta darila se morejo potegovati vsi čebelarji, ki dokažejo, da pravilno čebelarijo. Darila se bodo podeljavala v obliki modernega in racionalnega čebelarskega orodja. V to svrhu se določijo za celo deželo darila v skupnem znesku K 1000. Prošnje za podelitev vseh zgoraj označenih daril je predložiti po dotičnih županstvih deželnemu odboru do 15. julija.

Vabilo k slavnosti, ki jo priredi šolska mladina, v nedeljo, dne 15. junija v Sv. Križu na Vipavskem na grajskem dvorišču. Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina: Stojišča 30 vin., kedeži 80 v otroci 10 vin.

Ker se ves dobiček uporabi za šolske potrebščine revnim otrokom, se preplačila s hvaležnim srcem sprejemajo. K polni udeležbi vabi mladina. V slučaju slabega vremena se slavnost preloži na poznejši čas. Vspored: 1. Gregorčič: »Mojim slavilcem«, deklamacija. 2. Pozdrav. 3. Aljaž: »Šolski mladini«, troglasen zbor. 4. Gregorčič: »Oljki«, deklamacija. 5. Stritar: »Oba junaka«, prizor s petjem. 6. Mara Gregoričeva: »Čista vest«, igra. 7. Stritar: »Stari ogljar«, deklamacija. 8. Volarič: »Divja rožica«, dvoglasen zbor. 9. * »Stepec«, prizor. 10. * »Fantje od fare«, nastop s petjem. — Odmor. — 11. Kosi: »Kosova gostija«, spevoigra. 12. Volc: »Osulovejam se je cvetje« — deklamacija. 13. Ruska narodna: »Sarafan«, prizor s petjem. 14. * »Boj se mešetarjev!«... igra. 15. Narodna: »Sirota«, prizor s petjem. 16. Stritar: »Vinska trta« in »čuden gost«, deklamaciji. 17. Mara Gregoričeva: »Cvetličarica, mlekarica, krošnarica«, nastop s petjem. 18. * »Urban iz Ribnice«, prizor s petjem. 19. Parma: »Mladi vojak«, nastop s petjem. 20. Telovadba: a) proste vaje s palicami, b) igre. Pevske točke se proizvajajo s spremljevanjem klavirja.

Zaradi nenravnih dejanj je bil aretiran 65 letni dninar Anton Humar iz Kneže.

Drobne vesti. Viktorja Emanuela iz gipsa je razbil včeraj popoldne v Gledališni ulici 53-letni Valentin Terpin. Na nekem kraju mu je namreč padel na tla in Viktor Emanuel se je razletel. Ker pa je nosil soho odkrito, in demonstrativno ga je zasačil stražar, in mož se bo zagovarjal pred sodnjo. — Ker je mešal v vino vodo je bil te dni obsojen od goriškega okrožnega sodišča na 100 kron globe trgovec z vinom Otilij Panzan iz Kraulja v Furlaniji. — Gospa Velehorska v Gorici je zožila svojo kuharico zaradi razžaljenja časti. Tako tožbo je naperila proti gospe Velehorski tudi kuharica. Obsojeni ste bili obe vsaka na 10 K globe. — Pes je ugriznil minulo nedeljo za goriškim gradom Ivana Potočnika. — V goriški preiskovalni zapor sta bila privedena včeraj iz tržiške ladjedelnice Julij Vettak in Kazimir Valdemiren. Aretirana sta bila zaradi javnega nasilstva. — Zaradi javnega pohujšanja se bo zagovarjal pred sodiščem Ivana Komel iz Gorice. — V mesecu maju je bilo prisilnim potom odposlanih iz Gorice 20 oseb.

Trije domačini ponesrečili v tujini. V zadnji številki smo naznanili, da so ponesrečili v Miesbachu pri delu v tamnejšem predoru štirje delavci, med katerimi se je nahajal en domačin in sicer Alojzij Brginec iz Srpenice. Sedaj se pa javlja, da sta še dva ponesrečenih delavcev iz naših krajev in sicer sta to Filip Šavle iz kanalskega Loma in Andrej Leban iz Grgarja.

Vandali v cerkvi. Neznani zlikovci so vlomili v noči od srede na četrtek v cerkvico sv. Jurja, ki spada v tržiško župnijo in so razrezali na velikem oltarju sliko, ki je predstavljala sv. Valentina. Slika je bila iz 17. stoletja; ostalo

je le nekaj nepoškodovane. Žardarmirija iz Tržiča išče zlikovce in jim je že prav za petami.

Zrakoplovne prireditve se bodo letos vršile po celi deželi, kakor se je izjavil predsednik zrakoplovnega kluba, zato da bode tudi ljudstvo izven velikih mest imelo priliko videti dosedanje vspehe v zrakoplovstvu. Jako velika zrakoplovna prireditev bo 18. avgusta na Vrbskem jezeru, kjer se bodo videli razni zraki in vodoplovi najnovejših sistemov.

V Gradež je došel, da se zdravi, češki namestnik knez Thun.

Tifus se je pojavil v Trstu. Kakor navadno so tudi to pot zanesli v Trst tifus mornarji. Večinoma jih je v bolnišnici, kar jih je odšlo na deželo v Istro in Dalmacijo, so pod zdravniškim nadzorstvom. V pomorskem lazaretu je do sedaj 23 oseb, ki so obolele za tifusom, vsi drugi mornarji so zdravi, a pod nadzorstvom, da se bolezen ne razširi.

Zaradi motenja vere je bil te dni pred rovinjskim sodiščem na tri dni strogega zopora obsojen lekarnar Alojzij Ceolin. Ceolin je namreč držal dne 15. septembra l. l. na otoku Krk cigareto v ustah, ko je šla mimo procesija z Najsvetejšim.

Odpust mornariških rezervistov. Nj. Veličanstvo cesar je ukazal, naj se vsi rezervisti vojne mornarice izpuste na dom.

Pomanjkanje vode. Radi suše je začelo v Pulju in okolici tako primanjkovati pitne vode, da je občinski gerent zapovedal meščanom s posebnim razglasom, naj štedijo z vodo kolikor najbolj morejo. Občinski vodnjaki ostanejo do novega odloka zaprti od devetih zvečer do ponedeljkih zjutraj.

Slovensko Planinsko društvo naznanja, da bo »Aljažev Dom« v Vratih otvorjen dne 22. junija t. l. Ostale kočice pa, in sicer: »Triglavski dom« na Kredarici, »Vodnikova kočica« na Velem Polju, »Oražnova kočica« na Črni Prsti, kočica na Kamniškem sedlu in kočica na Veliki Planini se otvorijo dne 29. junija t. l. »Kadilnikova kočica« na Golici, »Zlatorog« v Ukanci ob Bohinjskem jezeru in turistovska kočica v Kamniški Bistrici pa so bile, kakor se je objavilo, že prej otvorjene.

V romantičnem Vintgarju, — (pri krasnem slapu) — blizu Blede je zopet odprta dobro znana Žumrova restavracija, katero vodi goriški rojak Dominik Marusič. Poleg izvrstne kuhinje, ki nudi gostom vedno toplja in mrzla jedila, točijo se dobra naravna vina, pivo in hladilne pijače. Na razpolago krasni restavracijski prostori in vrt. Cene jako zmerne.

P. n. občinstvu restavracijo toplo priporočamo.

Nadvojvoda napravil izkušnjo na Budimpeštanski univerzi. Nadvojvoda Jožef Franc, sin nadvojvode Jožefa in nadvojvodinje Avguste, je 6. t. m. napravil na budimpeštanskem vseučilišču prvo juridično izkušnjo. Izpraševali so ga skupno s tremi drugimi kandidati. Komisija je nadvojvodo aprobirala.

Trije samomorilci v Redlovi rodbini. »Naprzod« poroča iz Lvova, da je v ondodni bolnišnici šest oseb, na katere je Redlova afera tako učinkovala, da mislijo, da jih radi vohunstva zasledujejo. Od Redlovih bratov in sester so z Redlom vred trije izvršili samomor. Usmrtil se je njegov brat, ker je kot tovarni blagajnik na Lvovskem kolodvoru poneverjal; sama sebe je tudi usmrtila Redlova sestra.

Zeppelin na Dunaju. Včeraj popoldne je priplul grof Zeppelin s svojim vodljivim zrakoplovom »Sachsen« na Dunaj. Ogromna množica ga je pričakovala na asperskem letalnem polju. Predno se je spustil na zemljo, je obkrožil cesarski grad v Schönbrunn, kjer ga je cesar skozi okno opazoval. — Na letalnem polju je bil Zeppelin vsprejet od vojnega ministra, od nadvojvode Evgena in drugih visokih oseb.

Ženske šolske na Moravskem. Slabi izgledi, ki prihajajo dan na dan z Angleškega, so razburili tudi izobraženo ženstvo v Brnu na Moravskem, kjer so zahtevale učiteljice in akademično izobražene dame volilno pravico za deželni zbor. Namestništvo pa je njih zahteve odklonilo, ker ženska volilna pravica na podlagi temeljnih zakonov ni veljavna.

Še tega je manjkalo. Graška »Tagespост« poroča prav z vidnim zadovoljstvom o zborovanju nemškega šolskega društva, ki se je vršilo v Slovenski Bistrici na južnem Štajerskem. Zborovanje samo na sebi sicer ni bilo nič posebnega, a glavni govornik je bil nekaj nenavadnega pri takih prireditvah. Glavni, dve uri trajajoči govor, je namreč imel katoliški duhovnik, katehet Almer iz Velikovca na Koroškem. Tozadevno poročilo pravi, da je to bilo posebno razveseljivo, da je ta gospod tako velik nemški narodnjak. Poročilo pravi dalje, da je gospod Almer, ki ga sicer do sedaj nismo še poznali, posvetil nekoliko tudi v avstrijsko politiko in je posebno povdaril slovansko nevarnost. Tudi trijalizma se je lotil, a zdi se, da mu je bil ta oreh nekoliko pretrd. Narodno delo, pravi poročilo dalje, je govornik priporočal kot čisto naravno, samo ob sebi umevno. In kar je najlepše, tudi iz sv. pisma je gospod Almer dokazal potrebo »Schulvereina« in podobnih nemških društev. Mi, ki se sicer ne sklicujemo ob vsaki nepotrebnosti priliki na sveto pismo, sicer marsikaj priznamo gospodu Almerju, a nekaj bi nas le zanimalo. Ali on kaj posebno dobro pozna nauk: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe. Nova dunajska struja je »Reichspost« je rodila v tem pogledu že prav čudne sadove. Ali ti gospodje mislijo, da so sami na svetu? Ali mislijo, da imajo sveto nalogo, da zatirajo nas, Slované? Navadno so po Schulverinskih veselica nastopali protestantski pastori, ki so delali propagando za nemško neurje, od katoliških duhovnikov tega do zadnjega časa ni bilo slišati. Malo čudno je to, da kdo v znamenju ljubezni pridiguje sovraštvo in pogin svojega bližnjega. Da niso nemška društva »Schulverein«, »Südmark« itd. nikaka obrambena, temveč napadalna društva, to je vendar že vsakemu jasno. Naši slov. duhovščini se zameri na Koroškem vsaka slovenska pika, nemška pa se nemoteno navdušuje za liberalno nemško kulturonostvo proti Slovanom. Malo več pravičnosti bi pač morali poznati ti nemški gospodje!

Nemštvo v čeških in poljskih deželah. Pri zadnjem ljudskem štetju se je pokazalo, da je Nemštvo v vseh naših severo-slovanskih deželah v primeri z letom 1900 nazadovalo na korist Slovanstva. Na Češkem je nemški občevalni jezik nazadoval od 37.30% v letu 1900., na 36.78% v letu 1910., češčina pa napredovala od 62.67% na 63.19%. Na Moravskem je padlo nemštvo od 27.90% na 27.50%, dočim so Čehi napredovali od 71.35% do 71.75%. V Šleziji, v deželi nemške podjetnosti, je Nemcev še 43.90%. Čehov je bilo l. 1900. 22.03%, 1910. pa že 24.32%. Največ izgube imajo Nemci v Galiciji, kjer se je njihovo procentualno razmerje zmanjšalo od 2.90% na 1.12%, ali absolutno od 212.000 ljudi na 90.000. V Bukovini štejejo Nemci sedaj 21.24%, dočim so imeli leta 1900 še 22.05%. Značilno je, da sta od nemško govorečih v Bukovini skoro dve tretjini židovski.

Kdo je zalagal »Hamidie«? »Slovincu« se poroča od zanesljive strani da je vojna ladija »Karol VI.« med balkansko vojsko zalagala turško križarko »Hamidie« na odprtem morju s premogom in hrano.

I. avstrijska razredna loterija. Z ozirom na splošno zanimanje občinstva napram na novovpeljani avstrijski loteriji, katere prvo žrebanje se bo vršilo v novembru t. l. opozarjamo svoje čitatelje na današnji oglas »Podružnice

Ljubljanske kreditne banke«, pri kateri dobe interesenti vsa tozadevna pojasnila.

Droblinice.

Strašna nevihta v Nemčiji. Na Hensenskem se neurja povzročila milijonsko škodo. Utonilo je 12 oseb, v Kranlukenu je voda vzela 7 hiš, neko rodbino petih oseb pogrešajo. Povoden je porušila tudi več železniških mostov in poplavila železniške napise. Toča je skoraj vso žetev uničila. Voda je stala po nekaterih krajih dva metra visoko; samo strehe hiš so se videle. Drevesa je vihar ruval, tudi veliko živine je utonilo. Strela je ubila več oseb. Polja so zasuta s promo. Pri Burghausnu so utonili štirje šolarji. V Stuttgartu je vihar dvigal iz tirov vozove električne železnice. Posamezni zrnji toče so tehtali do 100 gramov. Türiški brzovlak je moral na progi obstati, ker bi ga bil drugače vrgel vihar iz tira. Na vojaškem vežbališču pri Grafenwöhr (Bavarsko) je ubila strela stotnika Hickelna.

Vtise iz Skadra priobčuje neki Otto Artbauer, ki pravi med drugim, da so napisali tam le laški ali albanski. nikjer ni nemških. Tudi tam ne, kjer je zastopana avstrijska dobrotelost, kjer se dele prebivalcem dobrote iz avstrijskega denarja. Tam smo skupaj z Italijo in napis slove: Beneficenza italo-austriaca. Značilne pa so posebno sledeče besede: Skader bo pač imel v bodoče živahno trgovino, ali pa se bo mesto tako razcvitalo kakor bi se bilo kot črnogorsko glavno mesto, to je drugo vprašanje.

Aeroplanski rekord. Pilot Perregon družbe »Bleriot« se je s svojim aeroplanom vzdignil 5100 m visoko in s tem izpodbil svoječasni rekord avstrijskega nadporočnika Blaschkeja, ki se je bil vzdignil 4360 m visoko.

Prepovedan lov na ptice v Italiji. Laško zbornica je sprejela predlog, ki prepoveduje neusmiljenosti pri lovu ptic v Italiji. Prepovedano je pod težkimi kaznimi med drugim ptice pevke slepiti.

Gospodarsko.

Stanje sadnega drevja in vinogradov. Uradno poročilo o stanju sadnega drevja in vinogradov za mesec maj ni nič kaj ugodno. V severnih deželah so bile v zadnji polovici večkrat prav hude nevihte, na jugu pa pritiska bolj suša. Med sadjem je trpelo najbolj koščičasto sadje, ki odpada radi spomladanskega mraza v prav velikem številu. Na Češkem je bila tudi maja mesec večkrat huda in škodljiva slana. Črešnje so po večini dokaj šibke; tudi v Dalmaciji spomladno sadje ni ugodno. Med škodljivci so napravili največ škode razni silčkarji in pa pedici, ki so na Štajerskem in Češkem uničili celo vrsto sadnega pridelka. Vinogradi so si v prvih dveh toplih tednih meseca maja dobro opomogli in v večih krajih je škoda zastran mraza vsaj za silo popravljena. Drugod se trta razvija pravilno, v južnih deželah v zadnjem času trpi nekoliko radi vročine in pomanjkanja dežja. Za Goriško prinaša izkaz sledeče poprečne podatke: Jabolka in hruške stoje srednje. Črešnje so bolj šibke, še slabjši pa kažejo breskvi, marelice, češnje in orehi. Mandeljni kažejo srednje, vinogradi splošno dobro. Razmeroma je naša dežela letos še med boljšimi, drugod je skoro povsod slabše. Med škodljivci pa so se pojavile poleg slane še razne golazni, proti kateri je človek skoro čisto brez orožja. Najboljši pomagači so še vedno naše krilate prijateljice — ptice.

Peronospora na Štajerskem. S Štajerskega poročajo, da se je tam začela po vinogradih širiti peronospora v večji meri. Posebno prizadeti so srednje-štajerski vinogradi.

nelly, Comici, dr. D'Osma in Gridelli 2257, socialisti Blasizza, Senigaglia, Simonetta in Podgornik 1179. Ivoljeni italijanski nacionalci.

VI. volilni okraj v mestu. Slovenski narodnjaki Mandić, Možé, Volarič in dr. Wilfan 900, italijanski nacionalci Bianchi, Debin, Trampus in Viezoli 1100, socialisti Doff-Seta, Pittoni in Puecher 1218. Ožja volitev med socialisti in italijanskimi nacionalci.

I. volilni okraj v okolici. Izvoljen slovenski narodnjak Miklavec.

II. volilni okraj v okolici. Slovenski narodnjak dr. Pertot 1089, italijanski nacionalci Pirich 567, socialist Kopač 654. Ožja volitev med socialistimi demokratimi in slovenskim narodnjakom.

III. volilni okraj v okolici. Izvoljena slovenska narodnjaka Ferluga in dr. Černe.

Ožje volitve se bodo vršile v četrtek dne 12. t. m.

Ako se primerja vspeh letošnjih volitev z onim l. 1909, se razvidi, da smo Slovenci v Trstu na splošno napredovali. Naravnost poraženi so pa laški liberalci, ki kljub največjemu naporu, kljub vsakovrstnim žrtvam in kljub temu, da so jim pomagali Nemci na vse kriplje, niso prodrli nego samo 2 mestnih vol. okrajih. Socialni demokrati so na vsej črti nazadovali. L. 1909 so namreč prišli v ožjo volitev v petih okrajih z 12 kandidati, letos pa le v 3 okrajih; izid ožjih volitev v teh okrajih pa je odvisen od slovenskih glasov. Vspeh Slovencev pa je prav dober, kajti v mestu jih je pet v ožjih volitvah, v okolici pa so trije izvoljeni in eden le v ožji volitvi. Iz Trsta se sedaj poroča, da bodo socialisti napeli vse sile tam, kjer so v ožji volitvi. V okrajih, kjer so Slovenci v ožji volitvi z ital. liberalci, pa so sklenili vzdržati se volitev.

Volitve so se vršile mirno. Le zvečer je hotela staromestna druhal napasti »Delavski Dom«. Pri tem je prišlo do spopada s policijo in govori se, da je bil en policijski častnik ranjen.

Novi ogrski ministerski predsednik.

V soboto je cesar poveril sestavo novega ogrskega ministerstva grofu Tiszi. Tisza je po avdienci izjavil, da je cesar pritrdil njegovemu programu in da je izrazil svoje veselje, da je vsprejel to težavno misijo. — V budimpeštanskih političnih krogih so mnenja, da bo Cuvaj kmalu odstavljen in da bo Tisza v prihodnjih dneh imenoval novega bana.

Londonska konferenca.

Včeraj je bila zaključna seja konference veleposlanikov v Londonu. Sklenilo se je, prepustiti rešitev nadaljnih vprašanj posameznim balkanskim državam in konferenca se je razšla.

Dr. Danev ministerski predsednik.

Bolgarski car je poveril sestavo novega kabineta dr. Danevu. Sestava kabineta je težavna, ker pričakuje Bolgarija od Rusije še odgovora, je li Rusija pripravljena podpirati zahtevo Bolgarije, naj Srbija okupirano ozemlje zapusti. Vest, da namerava Bolgarija Srbiji odgovoriti, da odklanja revizijo pogodbe in zahteva izpraznitev od Srbov zasedene Makedonije se potrjuje.

Bolgarsko - srbski spor se je poostri.

V Belgradu so izgubili upanje, da bi se rešil spor z Bolgarijo mirnim potom. V političnih krogih zatrjujejo, da bodete Srbija in Grčija anektirali okupirano ozemlje, ako ne privoli Bolgarija v revizijo zavezniške pogodbe. Aneksijo bo morala potem Bolgarija smatrati za casus belli in krvavi ples se zopet prične na Balkanu.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Preč. g. Matiji Sila, dekanu v Tomaju, je cesar podelil vi-težki križec Franc Josipovega reda. Čestitamo!

Imenovanje. Katehet na c. kr. me-šanski šoli v Trstu, preč. g. Jakob

Sila, je imenovan za častnega kano-nika tržaškega kapitela.

Razne goriške učenjake je našela »Soča« v zadnjem podlistku, posebno one, ki delujejo na svobodosimelni »u-čenjaški« podlagi. Čudimo se le, da ni omenil dotični »pisatelj« tudi gospodar-skih kapacitet kot so n. pr. Gabršček, Konjedic itd. To so gotovo talenti, ki daleko prekašajo vse druge, kar jih ero-dila slovenska mati. Da napravi ta ali oni pesnik kak motiv za mili narod, to vse ni nič proti onim, ki so napravili iz »Trgovskega doma« — ničlo. To so junaki, ti znajo!

Liberalna domišljavost je skrajno velika, kakor se vidi iz uvodnika v zad-nji »Soči«, kjer so se spravili ti gospod-je na dr. Tuma, zato ker jim je povedal v »Zarj« par resnic. Mi ga ne bomo tu zagovarjali, ker nas ta stvar nič ne bri-ga, a značilno je to vendar. Ako bi bil dr. Tuma lagal in trdil, da so liberalci na Goriškem najmočnejša in vodilna stranka, bi bili ti gospodje okoli »Soče« rekli: »Prav pravi Tuma, tako je«, četudi bi to bilo zlagano. Ker pa je po-vedal resnico, ki tem gospodom ni lju-ba, so hitro planili nanj in ga osmodili čez hrbet. Kakor rečeno, nam ni za dr. Tuma ne za njegove trditve, vidi pa se iz vsega tega velikanska liberalna do-mišljavost. To se pravi ljudstvo očitno farbati in je imeti za norca. Gorje ti-stim, ki bodo šli tem plahtačem na lim.

Kakor raki so naši liberalci, po vsi sili se hočejo otresti zunanje liberalne lupine in se hočejo pokazati pred ljud-stvom kot nekaj drugega, neliberalne-ga. Dejstvo je, da jim liberalni suknič za sedaj ne diši in bi najrajši izlezli iz njega, kar pa na noben način ni tako lahko, še manj pa uspešno. Ako raki tudi počasi slečejo svojo zgornjo suk-njo, jim to nič ne pomaga, ker jim zra-ste hitro druga. Tudi našim liberalnim, gospodarskim rakom ne bo dosti po-magalo, ako se za hip odkrižajo svoje liberalne lupine; spodaj jim raste že druga, še trša od prve. Značilno pa je, da se hoče novo polit. društvo z vso si-lo otresti svojih liberalnih prednikov. Kaj jim niso več dobri Gabršček in dru-gi, kaj jih hočejo kar pobrcati v grapo? In ravno sedaj pred volitvami ti gospo-dje hočejo biti nekaj novega, nočejo biti liberalci. Zakaj pa ne? Ali morda vedo, da bi na liberalni podlagi pri volitvah ne dosegli ničesar? Ali jim zveni ta pe-sem že po ušesih, ki pravi, da zdaj gre-mo in nazaj se več ne vrnemo... Vsi manevri ne bodo pomagali gospodom okoli »Soče« nič, kajti tudi brez njih li-beralnorače sukne jih bo ljudstvo hit-ro spoznalo; če bi drugega ne bilo, račje liberalno gospodarstvo izdaja te junake čez tri dežele in še dalje na oko-li. Kako se mora gospodariti z naro-dnim, ljudskim denarjem, to so pokazali liberalni gospodje prav v obilni meri. Kakor raki so jo sekali lepo vedno na-zaj in nazaj, tako da smo prišli skoro do roba gospodars. propada. Zato se-veda tudi ne ostane tem možakom dru-gega kot da se temeljito skrijejo po svo-jih račjih luknjah ker dnevna svetloba nikakor ni zanje!

Neresnica. Liberalci v »Soči« trde, da smo vodili zločinsko gonjo proti »Trgovsko-obrtni zadrugi«. To je ne-resnica. — K smo videli, kako nepre-vidno se tam gospodari, opozarjali smo na to naše ljudstvo. S tem smo storili le svojo dolžnost. In ako bi nas naši lju-dje poslušali ter uvaževali naše nasve-te, bi »Zadruga« ne bila danes tam, kjer se nahaja. — To je resnica. Če so ulagatelji »Zadruga« potem, ko so vide-li, kako neprevidno se gospodari z njih denarjem, odpovedali hranilne vloge, tega vendar nismo mi krivi, ampak od-bor »Zadruga« sam.

»Klerikalno združništvo«. »Na-prednjakom« se cede sline po našem za-družništvu, zato se vsako toliko časa zaletе vanje. V zadnji »Soči« sumničijo naše združništvo, češ, da ni tako ka-kor bi moralo biti. — Naše združni-štvo je dobro. Če bi bilo liberalno za-

družništvo tako, kakor je naše, bi se li-beralci drugače postavljali v deželi.

Avtomobilske nesreče se v sedanjih časih radi naglega prometa vedno bolj množijo. Tudi pri nas v Gorici je avto-mobilov vedno več in z ozirom na to bi bilo želeti, da bi po mestu vozili počasi, posebno še kadar srečajo tramvajске vozove, ker je v takih slučajih nevar-nost vedno blizo. Osebe, ki stopajo s tramvaža, pridejo na ta način prav lah-ko pod kak avtomobilni voz. Razun te-ga bi bilo z ozirom na javno higijeno nujno potrebno, da se prepove nagla av-tomobilska vožnja po mestu, kajti naše ulice so navadno polne prahu in gorje ljudem, ki stanujejo v pritličju takih u-lic, prah jih hoče kar naravnost zadu-šiti. Tdi z ozirom na tujski promet, koli-kor ga še životari v našem mestu, bi nji svetovali počasno, primerno vožnjo za vse vozove in še bolj za avtomobile, kajti prašne ulice ne bodo privabile tuj-cev. —

Zadeva Finžger Rozina pride, ka-kor hočejo vedeti nekateri tukajšnji li-sti, že v prihodnjem porotnem zaseda-nju, ki prične dne 23. t. m., na vrsto. Finžgerjev zagovornik bode baje dr. Franko.

Imenik porotnikov za drugo letoš-nje porotno zasedanje v Gorici: Bu-din Anton, Miren; Gregori Franc, Gra-dež; Silvij grof Mels-Colloredo, Gori-ca; Morsutti Feliks, Gorica; Culot An-ton Gorica; Toroš Leopold, Medana; Visintin Matija, Gradišče; Perše Aloj-zij, Ročinj; Černuta Miha, Log pri Bovecu; Tomat Anton, Marijan; Ličen Maks, Rihemberk; Torelli Marin, Gori-ca; Sartori Aleksander, Marijan; To-masini Peter, Gorica; Mozetič Alojzij, Gorica; Martinis Alojzij, Medea; Kra-nik Ivan, Sv. Lucija; Schubert Adolf, Visco; Maratelli Mansuet, Gorica; Klanjšček Josip, Števerjan; Kanave Iv., Idersko; Panzera Ivan, Kormin; Kras Anton, Livek; Schlemmer Ivan, Gorica; Pertot Alojzij, Gorica; Pitteri Egidij, Gradišče; Venturini Egidij, Terc; Repič Franc, Ajdovščina; Klansig Iginij, Št. Vid pri Torre; Zuccatto pl. Anton, O-zeljan; Leban Vincenc, Šempas; Černi-goj Anton, Gorica; Zuioni Leonard, Gorica; Božič Božidar, Sv. Lucija; Zu-liani Hermagor, Gradež; Rojec Franc, Peč.

Nadomestniki: Clemente Karol, Ros-si Alojzij, Calligaris Ivan, Juch Josip, Afrič Josip, Bonnes Klement, Vodopi-vec Josip, Gardinal Ivan, Illicher Karol, vsi iz Gorice.

Nesreča. 34-letni Anton Sokol, u-posljen v kmetijski šoli si je pri delu s slamoreznico zlomil na desni roki en in na levi pa dva prsta. Zdravi se v bol-nišnici usmiljenih bratov.

Samomorilec stotnik Fritsch, ki se je ustrelil minul teden na Srednjem, je napravil pred samomorom oporoko, v kateri imenuje za dediča svojega slugo-vojaka.

Za Narodni muzej je daroval g. Jos. Balič, učitelj z Vrha sv. Mihaela, kot 32. dar: 1 srebrn bavarski tolar iz l. 1767, prvo letno poročilo goriške re-alka, letno poročilo goriške gimnazije l. 1868, Pavissich »Il Ricoglitore Triesti-no iz l. 1864, Jesenko, Prirodnoznanški zemljepis, Slovenci in državni zbor l. 1873 in 1874, Dr. Tavčar, Slovenski pravnik, S. Gregorčič, Poezije, I. del. Noll, Priročna knjiga za gledališke di-letante. Nadalje so darovali: Janez Vončina iz Jagršč št. 27 2 srebrna nov-ca, Karol Jakopec, učiteljščnik IV. teč., 1 prstan, J. Gregorič, oficijal južne že-leznice, 1 srebrn novc, Fr. Peršič, pis-monoša iz Šempaša, 1 bakren novc, Peter Leban, pismonoša v Kalu, 1 redk srebrn novc, Gvido Jug, učeneč 5. razr. na Šol. Domu, 1 staro svetinjjo, Rob. Dekleva 1 rimljanski denar, Učen-ci ljudske šole v Dol. Branici 9 bakre-nih novcev, Anton Vovk iz Černič 2 bakrena novca. Odbor.

Izpred sodišča. Tuk. okrožno sodi-šče je obsodilo Ivana Cjan iz Štandreža

na šest mesecev težke ječe, ker je ukra-del gospej Frančiški Pavletič 500 K.

Shod »Gospodarske zadruge« za goriško okolico, ki je bil minulo nedeljo v Št. Andrežu na senčnatem dvorišču gostilne gosp. Karola Turi-ja se je vršil mirno in ob srednje - dobri udeležbi članov. Navzočih je bilo okoli 200 mož. Shod se je vršil pod utisom velike su-še. Shod je otvoril predsednik »Gospo-darske zadruge« g. I. M r m o l j a. Za predsednika pa je bil soglasno izvoljen g. N. L u t m a n, ki je kmalu nato po-delil besedo g. I. M r m o l j a. Le-ta je rekel, da kmetovalci, ko so sadili krom-pir, niso pričakovali take suše, kakorš-na je nastopila, ki žuga uničiti vse polj-ske prideleke. — V svojem nadaljnem govoru je opozarjal kmetovalce, naj ne obupajo vsled suše. Če je letos slabo, bo pa prihodnja leta boljše. Pri organi-zaciji je treba vstrajati. Ne se plašiti in se ne pustiti begati. »Zadruga« se je le-tos prav dobro pripravila za kupčijo. Najboljše odjemalce si je zagotovila in pridobila v inozemstvu. — Krompir pa, katerega imamo, čeravno malo — niti ene tretjine od lanskega leta — mora-mo vseeno spraviti v denar. Zato pa ne čakati z izkopanjem. Ko pride ukaz od vodstva »Zadruga«, le izkopajte ga. Tudi cena krompirju bo letos najbrže poleg suše nižja kakor lansko leto, ker letina krompirja je bila v Italiji in v Istri najboljša. — Potem je kmetovalce sva-ril pred hujskanjem nasprotnikov proti »Zadrugi«. Nasprotniki »Zadruga« dra-zijo kmetovalce češ, naj pogledajo »Tr-govsko-obrtno zadrugo«, kam pripelje člane neomejena zaveza. To je grdo hujskanje. Naša »Zadruga« ni ustanov-ljena z neomejenim jamstvom, ampak z omejenim. Člani »Zadruga« zgube v slučaju najhujšega poloma po 400 K, med tem ko člani »Trgovsko-obrtna zadruga« jamčijo s celim svojim pre-moženjem. — Potem ko je govoril še o manipulaciji, o kupčiji, o zelenjavi in drugem, je predsednik zaključil shod.

Razpis daril. Uporablja je denarno pomoč, ki jo je dovolilo c. kr. minister-stvo za poljedelstvo v pospeševanje na-še govedoreje, prešičjereje in čebelore-je, je sklenil deželni odbor pospeševati tudi letos tekmovanje med kmetoval-ci, malimi posestniki in koloni in objav-lja v ta namen sledeče razpise daril: I. Za dobro vodstvo in oskrbovanje po-staj za spuščanje bikov: Za ta razpis so določena za srednje ozemlje darila v skupnem znesku K 300, za planinsko K 300. Za ta darila se morejo potegova-ti voditelji postaj za spuščanje bikov. Pri podeljevanju daril se bode upošte-valo: a) število bikov plemenjakov; b) oskrbovanje in krmljenje bikov; c) oskrbovanje hleva in pritliklin; č) vod-stvo zapiska o spuščanju. II. Za zgrad-be, prezidavo in uredbo hlevov: Za ta razpis so določena za srednje ozemlje darila v skupnem znesku K 2000, za planinsko K 2500. Za ta darila se more-jo potegovati mali posestniki, ki doka-žejo, da so tekom leta zgradili, prezi-dali ali uredili hlevska poslopja, ki po svojej prostornosti odgovarjajo potre-bam dotične kmetije in so tudi v zdrav-stvenem in gospodarskem oziru povolj-na. III. Za zgradbo gnojišč in pravilno ravnanje z gnojem: V to svrhu se dolo-čijo za srednje ozemlje darila v skup-nem znesku K 400, za planinsko K 400. Pri podeljevanju teh daril se upošteva sistem, po katerem so napravljena gno-jišča, ali so ograjena z zidom, cemen-tom ali samo z zemljo, ali je preskrblje-no za odtok gnojnice v posebno zgraje-no jamo. Upošteva se tudi to, ali je gnojišče na primernem mestu in kako se hrani in oskrbuje hlevski gnoj itd. IV. Za pravilno ravnanje s krmili in njih hranjenje: Za ta razpis so določena za srednje ozemlje darila v skupnem zne-sku K 400, za planinsko K 400. Za ta darila se morejo potegovati mali po-sestniki, ki dokažejo, da so uvedli na svojih posestvih pravilen sistem hra-njenja krmil posebno pa taki, ki doka-žejo, da so uvedli na svojih posestvih »ensilažo«. V. Za izboljšanje prešičje-

Usnjeno krpo, ki jo rabiš za umivanje šip, najlepše spereš v vodi, ki si ji pridjala pest soli.

Književnost.

Dostojevski: Zapiski iz mrtvega doma. To važno in zanimivo delo je izdala »Matica Slovenska« med svojimi knjigami za l. 1912. Prevod je oskrbel s spretno roko Vladimir Levstik, tiskala pa je knjigo »Katol. Tiskarna« v Ljubljani, ki je dala knjigi prav lično zunanje lice. Pravmalo je tiskovnih napak, tisk sam na sebi je pa v resnici lep in čeden in za oči prijeten, kar je danes, ko mora človek v naglici čitati toliko in toliko del, prav velike zdravstvene važnosti. Dostojevski, ki je kapaciteta med ruskimi realisti od Gogolja gori, je pri nas deloma že znan po svoji knjigi: Ponižani in razžaljeni. V tej novi knjigi nas pa popelje v Sibirijo, v prisilne delavnice, kjer je zbranih sto in sto raznih hudodelcev v dolgoletno kazen. Njih bitje in žitje nam pisatelj predočuje tako živo in plastično, da se zdi človeku, da vidi te nesrečnike in te propalce pred seboj. Psihološko so ti »Zapiski« zelo zanimivi. Raznovrstni hudodelci stoje pred nami, pisatelj vsakemu pogleda do srca in daleč notri v njegovi duši zasledi lastnosti, ki so tam ležale skrite. Nekateri so trdovratni hudobneži, drugi so pa nekeke dobričine, le priložnost jih je zapeljala v hudodelstvo. Marsikomu, ki rad prebira razne »črtice«, ta knjiga morda radi svoje težke, mračne snovi ne bo pogodu, a moje mnenje je, da je tudi v slovstvu pri nas potrebno nekoliko več globokosti, tudi na resnost se je treba počasi privaditi. Kar pa dela »Zapiske« najbolj zanimive, je dejstvo, da niso pisani tja na slepo, ampak da je Dostojevski vse to sam občutil in okusil, ker je bila tudi njega doletela sibirski ječa, kjer je pretrpel kot politični kaznjeneц celih deset let. Ker je zadnjih letih pri nas nastala prav občutna literarna suša, moramo biti res veseli, da pride med naše ljudstvo enkrat kako boljše literarno delo, četudi le v prevodu. d. b.

Glasba.

»Glasbena Matica« v Ljubljani javlja tem potom svojim članom, da so društvenikom namenjene muzikalije za leto 1912/13. izšle ravnokar v tisku. Društveniki dobijo letos za članarino 6 K dva zvezka slovenskih izvornih muzikalij. Prvi zvezek obsega na 19 ti-

skanih straneh jako lepe tri samospeve za sopran s spremljevanjem klavirja, ki jih je zložil Oskar Dev: Pastirica, Kanglica, Snegulčica. — Drugi zvezek, ki je namenjen slovenskim mladim goslarjem, pa na 11 straneh Album 25 slovenskih narodnih za gosli prirejenih pesmi s spremljevanjem klavirja. Delo sta priredila vijolinska učitelja Žiga Polašek in Josip Vedral. Partituri drugega zvezka je priložen tudi vijolinski glas za igralca. — Cena za Devove samospeve znaša za nečlane 5 K, za Album 25 pesmi za gosli pa 3 K, posamezni vijolinski glasovi se še posebej dobivajo po 30 h. Kdor pa pristopi kot član k »Glasbeni Matici« dobi oba zvezka za članarino 6 K.

Razpošiljanje muzikalij dosedanjim članom se te dni prične; ljubljanskim članom po društvenem slugi, izvenljubljanskim pa po poverjenikih, v kraju, kjeru pa poverjenikov ni, na osebni naslov po pošti.

Za leto 1913/14. se nameravajo izdati »Zlata kanglica«, dr. A. Schwaba, »Slovenske koroške narodne pesmi, ki jih je nabral gosp. Zdravko Švikarčič in še druge muzikalije, o katerih bo odbor Glasbene Matice v kratkem sklepal. —

Odbor »Glasbene Matice« prosi, da ostanejo vsi dosednji člani društva zvesti, vabi pa glasbojubne Slovence sploh, da pristopijo k »Glasbeni Matici« kot podporni člani. Prijave se pošiljajo Glasbeni M. lahko po dopisnici. — Želeti je, da bi vsi glasbeni Slovenci pristopili kot člani k »Glasbeni Matici« in z letno članarino 6 K podpirali kulturno delovanje »Glasbene Matice«.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj . . . 29, 73, 28, 84, 60.

Dr. Jušt Bačar

zdravnik

v Gorici, ulica Treh Kraljev 9

ordinira

od 10. do 11. in od 2. do 3. ure.

Iščem učenca

iz poštene družine za pekovsko obrt. Obenem se lahko priuči nekoliko sladčičarske obrti. Naslov pové upravništvo tega lista.

ELEKTRO - MEHANIČNA DELAVNICA

Zavod za montiranje naprav za centralno kurjavo, napeljevanje vode in plina in za postavljanje strelovodov in električnih zvoncov.

G. PRESTENTO & Comp. GORICA
CORSO VERDI šte. 33

V Gorici, dan poštnega pečata.

P. T.

Uljudno si dovoljujemo Vas obvestiti, da smo prevzeli podjetje Josipa Brattina v svojo oskrbo in da je vodimo od danes naprej pod družbeno firmo

G. Prestento & C.o.

Ob enem Vas tudi udano opozarjamo, da smo dosedanje delavnice znatno razširili in povečali in jo bogati oskrbeli z vsemi tozadevnimi predmeti, ako da lahko vedno zadostimo v polni meri vsem zahtevam modernih pridobitev na tem polju. Z ozirom na to, si usojamo Vas prositi, da ohranite tudi nam svojo naklonjenost, ki ste jo blagovolili izkazovati prejšnjemu lastniku podjetja. V tem slučaju Vas udano zagotavljam, da bomo skušali vedno skrbno in točno izvršiti Vaša cenjena naročila.

S izrazi odličnega spoštovanja

G. Prestento & C.o.

Troškovnike izdelujemo brezplačno.

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Kupujte samo dvokolesa „AL TENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke v

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdkri

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

I. avstrijska državna razredna loterija.

Kot znano iz časopisov, je bil pred par dnevi sankcioniran zakon o ustanovitvi avstr. državne, razredne loterije, dočim se bode ustavila polagoma sedanja, takozvana mala loterija.

Vsako leto bodeta prirejeni 2 razredni loteriji, obsegajoči vsaka 100.000 srečk, izmed katerih se mora izžrebati 50.000 srečk, tako, da je izžrebana vsaka druga srečka z dobitkom.

Cela srečka bode stala K 200 plačljivih v 5tih obrokih (razredih) à K 40, poleg tega pa se bodo izdale tudi četrtinke (à K 50) in osminke (à K 25).

Prvo žrebanje se vrši že 1. novembra 1913.

V prvem razredu je največji dobitok K 60.000, v drugem K 70.000, v tretjem K 80.000, v četrtem K 100.000, v petem K 300.000 in posebna premija K 700.000, skupno torej K 1.000.000

Priglasnica.

Podpisani bi kupil:
kom. srečk I. av. drž. razredne loterije
à K 200 (cele)
„ „ 50 (četrtinke)
„ „ 25 (osminke)
ter prosil za prospekt in druge tiskovine.
Ime in naslov (čitljivo)

Izdajatelji in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

v GORICI.

Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukeži č.)